

Rapport

Säkerställd intern styrning och kontroll 2013

Myndigheternas redovisning i
årsredovisningarna för 2012

EKONOMISTYRNINGSVERKET

ESV:s rapporter innehåller regeringsuppdrag, uppdrag från myndigheter och andra instanser eller egeninitierade utredningar.

Publikationen kan laddas ner som pdf-fil från www.esv.se.

Datum: 2013-06-12

Dnr: 3.2-342/2013

ESV-nr: 2013:44

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Patrick Freedman

Förord

Myndighetsledningen ansvarar för att säkerställa myndighetens interna styrning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. Till sin hjälp för att fullgöra ansvaret har myndighetsledningen bland annat sin arbetsordning, verksamhetsplan och internrevision.

Vissa myndighetsledningar ska även lämna en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande. I denna rapport redovisas en uppföljning som har gjorts av myndighetsledningarnas bedömning i årsredovisningar för 2012. Den bedömning och information som myndigheterna lämnar i årsredovisningen har vi följt sedan 2008.

I detta ärende har avdelningschef Eva Lindblom beslutat. Utredare Patrick Freedman har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också utredare Tomas Kjerf deltagit.

Innehåll

Förord	3
1 Sammanfattning	5
2 Inledning	6
2.1 ESV granskar myndigheternas redovisning av deras bedömning av den interna styrningen och kontrollen.....	6
2.2 Hur granskningen har genomförts.....	6
2.3 Hur granskningen är avgränsad.....	6
3 Myndigheternas bedömning och redovisning av intern styrning och kontroll 7	
3.1 Myndighetsledningen bedömer sin interna styrning och kontroll.....	7
3.2 Myndighetsledningens val av underskriftsmening.....	7
3.3 Nio myndigheter har angett brister i intern styrning och kontroll.....	8
3.4 Myndigheterna dokumenterar bedömningen.....	8
3.5 De flesta myndigheter redovisar sitt interna styrnings- och kontrollarbete.....	9
3.6 Hälften av myndigheterna redovisar risker.....	10
3.7 Åtta myndigheter redovisar åtgärder med anledning av brister.....	10
3.8 Bedömningen omfattar all verksamhet.....	10
3.9 Två myndigheter har kommenterat verksamhetens resultat.....	10
3.10 Slutsatser för ESV:s framtida förvaltning och utveckling.....	11
Referenser	12
Publikationer.....	12
Lagar och förordningar.....	12
Bilaga 1 Trender och utveckling över åren	13
Bilaga 2 ESV:s granskning av myndigheternas redovisning av deras bedömning av intern styrning och kontroll	15
Bilaga 3 Myndigheter som ska lämna en bedömning i årsredovisningen	17
Ordlista	18
Bedömningsmening.....	18
Brist i intern styrning och kontroll.....	18
Intern styrning och kontroll.....	18
Kontrollåtgärd.....	18
Risk i verksamheten.....	18

1 Sammanfattning

I denna rapport redovisas en uppföljning som ESV har gjort av samtliga internrevisionsmyndigheters bedömning av sin interna styrning och kontroll i enlighet med kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Det kan konstateras att alla myndigheter som omfattas av bestämmelserna om intern styrning och kontroll i förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag har lämnat en bedömning av sin interna styrning och kontroll.

De allra flesta har gjort bedömningen att de grundar sitt intygande om en rättvisande bild i årsredovisningen på en betryggande intern styrning och kontroll.

2 Inledning

2.1 ESV granskar myndigheternas redovisning av deras bedömning av den interna styrningen och kontrollen

ESV har till uppgift att utveckla och förvalta intern styrning och kontroll i staten¹. Med denna utredning hämtar vi in information för att utveckla och förvalta de föreskrifter vi meddelar och det stöd vi ger till myndigheterna.

I utredningen ingår de myndigheter som omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. De ska, i anslutning till underskriften i årsredovisningen, lämna en bedömning av sin interna styrning och kontroll.

2.2 Hur granskningen har genomförts

I utredningen är de årsredovisningar som myndigheterna lämnat till regeringen granskade. Vi gör granskningen i förhållande till de ekonomiadministrativa bestämmelser som gäller för myndigheternas bedömningar av sin interna styrning och kontroll i årsredovisningarna för 2012.

Syftet med utredningen är att ta reda på om myndigheterna följer bestämmelserna om redovisningen av myndighetsledningens bedömning av om de säkerställt att myndigheten har en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

2.3 Hur granskningen är avgränsad

Granskningen resulterar inte i något uttalande om enskilda myndigheter.

---

¹ 3 § 5 Förordning (2010:1764) med instruktion för Ekonomistyrningsverket

3 Myndigheternas bedömning och redovisning av intern styrning och kontroll

3.1 Myndighetsledningen bedömer sin interna styrning och kontroll

Ledningen vid de förvaltningsmyndigheter under regeringen som omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll skall i anslutning till underskriften i årsredovisningen lämna en bedömning av huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande.²

Alla de 67 myndigheter som omfattas av bestämmelsen har också bedömt sin interna styrning och kontroll.

Styrelsen för en myndighet har undertecknat sin årsredovisning i ett följebrev till årsredovisningen. De lämnar sin bedömning efter underskriftsmeningen i följebrevet, men eftersom underskriftsmeningen inte finns i årsredovisningen finns inte heller bedömningen i årsredovisningen.

Ett följebrev till årsredovisningen kan informera om att myndighetsledningen tagit beslut om årsredovisningen, men beslut om och undertecknade av årsredovisningen är två olika händelser. Undertecknandet måste ingå i årsredovisningen.

3.2 Myndighetsledningens val av underskriftsmening

För de myndigheter som omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll ska underskriftsmeningen kompletteras med någon av följande lydelse.

”Jag/Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande”.

”Jag/Vi bedömer att brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkter;”³

De allra flesta myndigheter har bedömt att deras intygande om en rättvisande bild grundar sig på en betryggande intern styrning och kontroll⁴.

² 2 kap. 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

³ Föreskrifter till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

⁴ Se bilaga 1, tabell 1-3.

Tio myndigheter redovisar att de har brister i den interna styrningen och kontrollen och ska då inte lämna någon bedömning av att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Andelen myndigheter som har bedömt sin interna styrning och kontroll som betryggande ligger på en liknande nivå som vid fjolårets mätning (85 % respektive 83 %).

Vid en jämförelse av myndigheter efter ledningsform – styrelse- respektive enrådighetsmyndighet – är det fortfarande en större andel styrelsemyndigheter (86 %) som bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande än enrådighetsmyndigheter (83 %). Skillnaden mellan styrelse- och enrådighetsmyndigheter är dock mindre än vid fjolårets jämförelse (89 % respektive 74 %).

Ordet vidare har vid senaste revideringen av föreskrifterna tagits bort från underskriftsmeningen. Förändringen är en förenkling av språket men innebär inte någon ändring i sak. Ett mindre antal myndigheter har inte observerat ändringen. Detta påverkar dock inte förståelsen av underskriftsmeningen. Den kan fortfarande ligga till grund för regeringens uppföljning, prövning och budgetering av myndigheten.

3.3 Nio myndigheter har angett brister i intern styrning och kontroll

I det fall ledningen bedömer att det finns brister inom den interna styrningen och kontrollen ska aktuella brister kortfattat och i punktform framgå av underskriftsmeningen.⁵

Det är nio myndigheter som har angett brister i punktform.

I några fall redovisar myndigheterna risker som brister. En risk är dock inte en brist. Risken blir en brist om nödvändiga åtgärder inte vidtas för att hantera risken.

3.4 Myndigheterna dokumenterar bedömningen

Ledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen utgår från dokumentationen enligt 6 § förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

---

⁵ Föreskrifter till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Om myndigheten bedömer att det föreligger brister inom den interna styrningen och kontrollen, behöver skälen för bedömningen framgå i den ovan angivna dokumentationen.⁶

I EA-värderingen har alla myndigheter svarat att de systematiskt följt upp och bedömt den interna styrningen och kontrollen samt dokumenterat denna uppföljning.

Vår granskning av myndigheternas årsredovisning har inte omfattat att granska den dokumentation som ligger till grund för bedömningen.

3.5 De flesta myndigheter redovisar sitt interna styrnings- och kontrollarbete

Som grund för underskriftsmeningen bör myndigheten lämna en sammanfattande redovisning av de omständigheter som har legat till grund för ledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen.⁷

Det allra flesta myndigheter har lämnat en sammanfattande redovisning av de omständigheter som legat till grund för ledningens bedömning⁸.

ESV meddelande ett nytt allmänt råd under 2012 om att myndigheter bör lämna en sådan redovisning. Det inte är någon skillnad mot föregående år av hur många myndigheter som lämnar en sådan redovisning (82 % för båda åren). Det nya allmänna rådet som meddelades under 2012 har alltså inte påverkat andelen myndigheter som har lämnat den efterfrågade informationen.

Enstaka redovisningar är så kortfattade att de ger väldigt begränsad information om de omständigheter som legat till grund för bedömningen.

De myndigheter som inte lämnat en sammanfattande redovisning har inte gett någon förklaring till varför de inte följer det allmänna rådet. När en myndighet väljer att inte följa ett allmänt råd måste myndigheten lämna upplysning om avvikelsen och skälen till denna⁹.

⁶ Allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

⁷ Allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

⁸ Se bilaga 1, tabell 4.

⁹ Föreskrifter till 2 kap 6 förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

3.6 Hälften av myndigheterna redovisar risker

Myndigheten kan lämna en redovisning av risker och hur dessa ska hanteras samt hur eventuella brister ska åtgärdas.¹⁰

Drygt hälften av myndigheterna redovisar risker och hur de ska hanteras samt hur eventuella brister ska åtgärdas.

Enligt det allmänna rådet kan myndigheten själv välja att lämna redovisningen. Det är alltså inget avsteg att avstå från att lämna en sådan redovisning.

3.7 Åtta myndigheter redovisar åtgärder med anledning av brister

I det fall myndigheten redovisar åtgärder som har vidtagits eller planeras vidtas med anledning av redovisade brister bör myndigheten i underskriftsmeningen hänvisa till var dessa åtgärder redovisas.¹¹

Av de myndigheter som har redovisat brister är det åtta som redovisat åtgärder med anledning av bristerna.

3.8 Bedömningen omfattar all verksamhet

Ledningens intygande och bedömning omfattar all verksamhet som myndigheten ansvarar för, oavsett finansieringsform, och inkluderar därför verksamhet som helt eller delvis finansieras med EU-medel.¹²

En myndighet har gjort en begränsning av sin bedömning, myndigheten anger att den endast kan ta ett begränsat ansvar för ett delområde på grund av att uppgiften hanteras av flera aktörer. Myndigheten anger att de har redovisat detta till regeringen och begärt en ändring av uppdraget.

3.9 Två myndigheter har kommenterat verksamhetens resultat

Myndigheten ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och

---

¹⁰ Allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

¹¹ Allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

¹² Allmänna råd till 2 kap 8 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.¹³

Två myndigheter har kommenterat verksamhetens resultat eftersom en risk har inträffat.

Att en risk har inträffat behöver inte betyda att den interna styrningen och kontrollen inte är betryggande. Att risken har inträffat kan vara inom den risknivå som är accepterad av myndigheten. Den inträffade skadan måste dock hanteras och kan kommenteras, om den har påverkat verksamhetens resultat.

3.10 Slutsatser för ESV:s framtida förvaltning och utveckling

ESV:s uppgift är att utveckla och förvalta intern styrning och kontroll. Denna utredning visar att det för följande delar finns anledning för ESV att se över normeringen eller stödet vi ger till myndigheterna:

- Sammanfattande redovisning av de omständigheter som har legat till grund för ledningens bedömning enligt allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.
- Skillnaden mellan redovisning av aktuella brister enligt föreskrifter och redovisning av risker enligt allmänna råd till 2 kap 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Vi kommer att se över detta inom vårt arbete med att meddela föreskrifter och ge stöd till myndigheter.

---

¹³ 3 kap 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Referenser

Publikationer

ESV:s årliga rapport om den statliga internrevisionen 2013:22

Ekonomiadministrativ värdering 2013:19

Lagar och förordningar

Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll

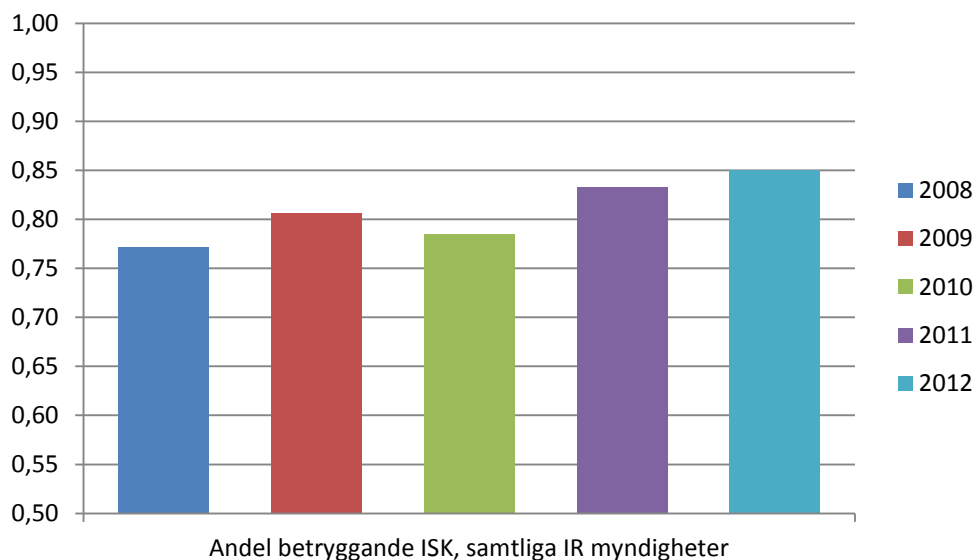
Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Internrevisionsförordning (2006:1228)

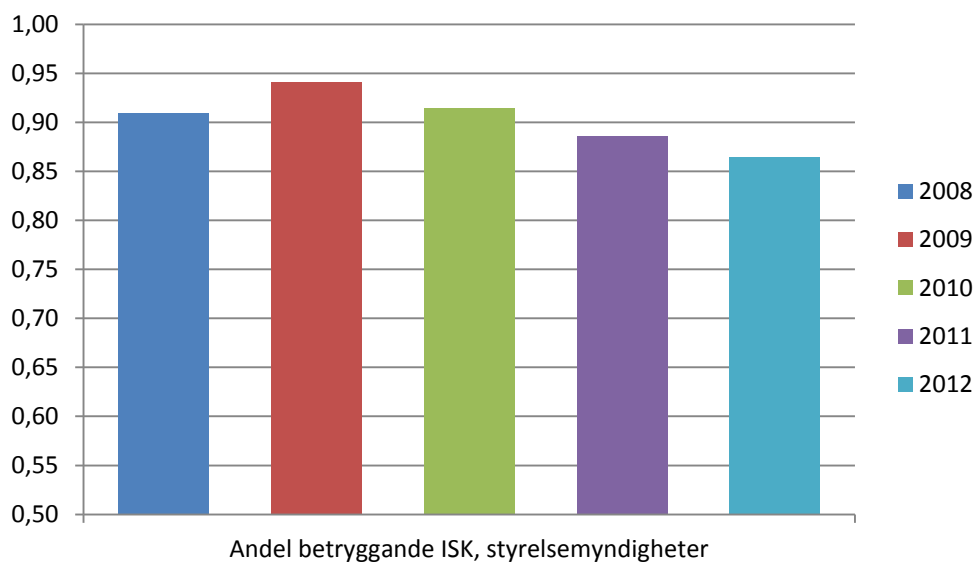
Myndighetsförordning (2007:515)

Bilaga 1 Trender och utveckling över åren

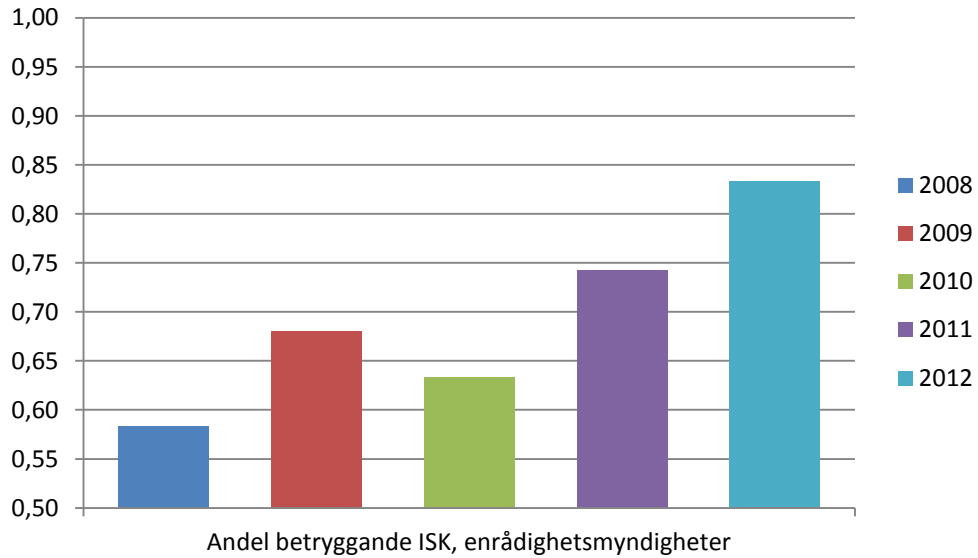
Tabell 1, andel myndigheter som bedömer den interna styrningen och kontrollen som betryggande

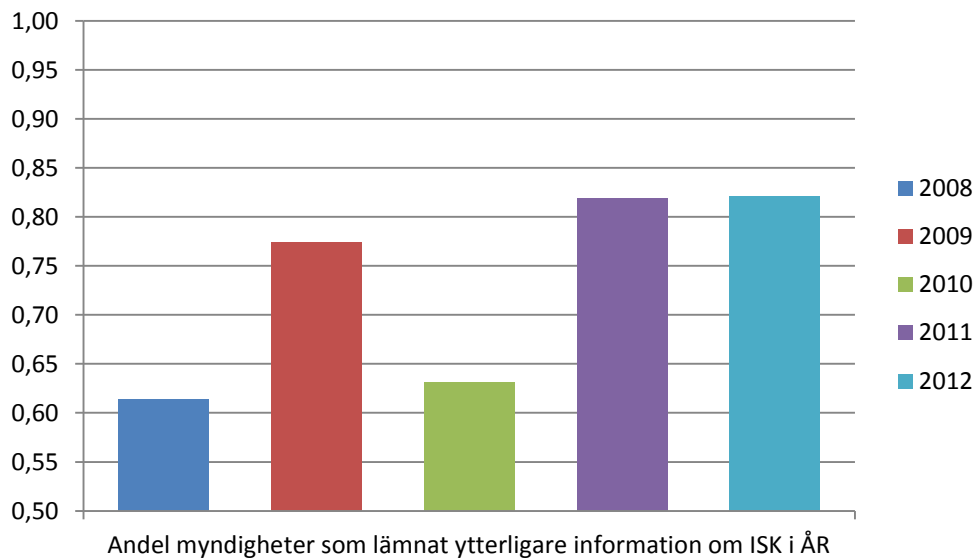
Tabell 2, andel styrelsemyndigheter som bedömer den interna styrningen och kontrollen som betryggande

Tabell 3, andel enrådighetsmyndigheter som bedömer den interna styrningen och kontrollen som betryggande

Tabell 4, andel myndigheter som i årsredovisningen har lämnat ytterligare information om den interna styrningen och kontrollen

Bilaga 2 ESV:s granskning av myndigheternas redovisning av deras bedömning av intern styrning och kontroll

Granskningen omfattar de 67 myndigheter som ska bedöma sin interna styrning och kontroll.

Granskning av 2 kap 8 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Antal myndigheter
Ledningen vid de förvaltningsmyndigheter under regeringen som omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll ska i anslutning till underskriften i årsredovisningen lämna en bedömning av huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande.	67
Jag/Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.	57
Jag/Vi bedömer att brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkter;	10
I det fall ledningen bedömer att det finns brister inom den interna styrningen och kontrollen ska aktuella brister kortfattat och i punktform framgå av underskriftsmeningen.	9
Har en avvikande mening antecknats till ledningens beslutsprotokoll, ska densamma återges i anslutning till underskrifterna i årsredovisningen.	0
Bedömningen av intern styrning och kontroll omfattar hela verksamheten	66
Som grund för underskriftsmeningen bör myndigheten lämna en sammanfattande redovisning av de omständigheter som har legat till grund för ledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen.	55
Myndigheten kan lämna en redovisning av risker.	36
Myndigheten kan lämna en redovisning hur riskerna ska hanteras.	26
Myndigheten kan lämna en redovisning av hur eventuella brister ska åtgärdas.	8
Granskning av 3 kap 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	
Myndigheten ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat. (Kommentarer med anledning av inträffade risker.)	2
Granskning av 2 kap 6 § förordning (2000:605) om årsredovisning	

och budgetunderlag	
I speciella fall kan det behövas tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild.	2
Undantagsvis kan kravet på rättvisande bild innebära att myndigheten måste göra avsteg från ESV:s allmänna råd. I sådana fall måste myndigheten lämna upplysning om avvikelsen och skälen till denna.	0

Bilaga 3 Myndigheter som ska lämna en bedömning i årsredovisningen

Affärsverket svenska kraftnät	Myndigheten för yrkeshögskolan
Arbetsförmedlingen	Mälardalens högskola
Boverket	Naturvårdsverket
Centrala studiestödsnämnden	Pensionsmyndigheten
Domstolsverket	Riksgäldskontoret
Finansinspektionen	Rikspolisstyrelsen
Försvarets materielverk	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Försvarsmakten	Skatteverket
Försäkringskassan	Skogsstyrelsen
Göteborgs universitet	Socialstyrelsen
Havs- och vattenmyndigheten	Specialpedagogiska skolmyndigheten
Internationella programkontoret	Statens energimyndighet
Kammarkollegiet	Statens institutionsstyrelse
Karlstads universitet	Statens jordbruksverk
Karolinska institutet	Statens kulturråd
Kriminalvården	Statens servicecenter
Kronofogdemyndigheten	Statens skolverk
Kungliga tekniska högskolan	Statens tjänstepensionsverk
Lantmäteriverket	Statistiska centralbyrån
Linköpings universitet	Stockholms universitet
Linnéuniversitetet	Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete
Luftfartsverket	Svenska Kraftnät
Luleå tekniska universitet	Sveriges lantbruksuniversitet
Lunds universitet	Tillväxtverket
Läkemedelsverket	Totalförsvarets forskningsinstitut
Länsstyrelsen i Jämtlands län	Trafikverket
Länsstyrelsen i Norrbottens län	Transportstyrelsen
Länsstyrelsen i Skåne län	Tullverket
Länsstyrelsen i Stockholms län	Umeå universitet
Länsstyrelsen i Västerbottens län	Uppsala universitet
Länsstyrelsen Västra Götalands län	Åklagarmyndigheten
Malmö högskola	Örebro universitet
Migrationsverket	
Mittuniversitetet	
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	

Ordlista

Bedömningsmening

(Inom statlig intern styrning och kontroll) myndighetsledningens (som ska inrätta internrevision) uttalande i årsredovisningen om den interna styrningen och kontrollen är betryggande

Brist i intern styrning och kontroll

(Inom statlig intern styrning och kontroll) ett förhållande som innebär att processen för intern styrning och kontroll inte fungerar på ett betryggande sätt

Intern styrning och kontroll

(Inom statlig intern styrning och kontroll) en process som syftar till att en statlig myndighet, med rimlig säkerhet, fullgör av regeringen uppställda uppgifter och mål enligt verksamhetskraven

Kontrollåtgärd

(Inom statlig intern styrning och kontroll) aktiviteter för att hantera risker i verksamheten

Risk i verksamheten

(Inom statlig intern styrning och kontroll) en omständighet som innebär att myndighetsledningen inte kan fullgöra sitt ansvar

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.